

Återrapportering av uppdrag – handlingsplan Budget i balans 3.0

I handlingsplanen för Budget i balans 3.0 för kollektivtrafiknämnden gavs det 6 uppdrag till förvaltningen att utreda för att se om det fanns ytterligare åtgärder att för att få en ekonomi i balans. Uppdragen redovisas nedan med förslag till beslut, skäl till beslutet och förslag till kommande åtgärder.

Uppdrag 1

”Ersättning för resor till och från vård hanteras enligt ”Lag (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor” och enligt ” Sjukresor – Regler och tillämpningsanvisningar” antaget av regionfullmäktige vid Region Örebro län. En utredning om att se över införandet av egenavgift för sjukresa med allmän kollektivtrafik. Dvs där utgångspunkten är att patienterna själva söker ersättning från första resan till och från vården – för såväl allmän kollektivtrafik som med egen bil, samt anslutningsresa. För att ovanstående förändringar ska bli möjliga att genomföra behöver en digitalisering av sjukreseadministrationen ske för att digitalt kunna hantera beräkningar (till fördel för kunden som slipper skicka in ansökningen i onödan), kvitton och övrig pappershantering som idag sker manuellt för att sedan slutligen registreras in i system och arkiveras. Att genomföra denna digitalisering förutsätter en investering i nya digitala verktyg samt en årlig driftskostnad av densamma. Därför ska denna utredning även precisera vad detta kostar.”

Förslag till beslut:

att utredningen om egenavgift för resor med den allmänna kollektivtrafiken till och från vård avvaktar att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutat om de färdplaner som håller på att tas fram inom hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhet.

Skäl för beslutet:

Då hälso- och sjukvårdsförvaltningen har ett pågående arbete med färdplaner för omorganisation behöver resultatet av det arbetet inväntas innan arbetet med införande av egenavgift för resor med allmän kollektivtrafik till och från vård kan gå vidare. Utredningen ska utreda om patienter själva ska söka ersättning för resan även med allmänna kollektivtrafiken och att det då finns en egenavgift. Förvaltningen behöver även säkerställa att de investeringar som görs i att digitalisera ansökningsprocesser kommer igång och ett slutdatum kan sättas för införande av det innan beslut tas om att eventuellt införa egenavgift

för resor med den allmänna kollektivtrafiken. Utifrån det anser förvaltningen att det finns för många osäkra delar för att i dagsläget gå fram med ett beslut som grundar sig på utredningsuppdraget.

Kommande åtgärder:

Fördjupade samtal med specialist- och primärvården om kommande förändringar och färdplaner som får påverkan på medborgarens resor till och från vården. Möten är bokade under hösten.

Uppdrag 2

”Utreda prissättning inom Närtrafiken i syfte att förbättra kostnadstäckningen per resa.”

Förslag till beslut:

att giltiga biljetter att resa på inom Närtrafiken är enkelbiljett (i app och med bankkort), flex 10/40, skolkort (gymnasie- och grundskolebiljett) samt vårdkallelse och ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag till ändringar i resevillkoren enligt detta beslut samt

att höja enkelbiljettpriset för en resa med Närtrafiken till 68 kronor.

Skäl för beslutet:

Utredningen har utrett hur kostnadstäckningen kan öka. Två förslag presenteras:

- begränsning av giltiga biljettyper till enkelbiljetter, Flex 10/40, skolkort och vårdbiljetter.
- höjning av enkelbiljettpriset från 47 till 68 kr

Förslaget med begränsning av biljettyper beräknas öka täckningsgraden från 11% till 16%. Förslaget med en prisökning bedöms öka täckningsgraden från 11% till 14%.

Utredningen rekommenderar att begränsa biljettyperna då den åtgärden bedöms ge störst effekt på kostnadstäckningen. Konsekvensen av de två åtgärderna slår olika. Att ta bort möjligheten att resa på periodbiljett gynnar de som reser lite och betalar med enkelbiljett (i app eller kontant med bankkort). Att öka enkelpriset gynnar de som reser mycket på periodbiljett, dvs få som åker mycket medan de som betalar enkelbiljetter får en ökning.

Alternativet med begränsning av giltiga biljettyper innebär att följande biljetter blir giltiga

- Enkelbiljett i app eller hos föraren
- Skolkort (grundskole- och gymnasiekort)
- Flex 10/40
- Vårdbiljett – vid avresa uppvisas kallelse och vid hemresa uppvisas besökskvitto

Kommande åtgärder:

Första steget blir att ändra resevillkoren. Nästa steg blir att kommunicera ut förändringen som bör gälla från och med januari 2025.

Fördjupning: se bilagd rapport "Ökad täckningsgrad inom Närtrafiken"

Uppdrag 3

"Den regionala utvecklingsstrategin anger som en strategisk inriktning att det ska finnas förutsättningar för levande landsbygder genom bland annat stöd till initiativ som möjliggör ökat distansarbete, delningsekonomi och minskat bilberoende. Kopplat till den förändring av turer och linjer i busstrafiken inom den allmänna kollektivtrafiken som föreslås ovan ska förvaltningen utreda framtida möjlighet till att stödja privata initiativ till samåkning."

Förslag till beslut:

att avvakta med samåkning som en mobilitetstjänst och inte stödja privata initiativ. Uppdraget om samåkning är därmed slutrapporterat.

Skäl för beslutet:

Uppdraget ingår i utredningen om dynamisk kollektivtrafik (Uppdrag 6 nedan). Båda uppdragen är hopslagna eftersom de har samma målsättning.

Uppdrag 4

"Utreda framtida behov av digitalisering inom Serviceresor, eftersom en ekonomisk anpassning och upprätthållandet av verksamhetens kapacitet och kvalitet är avgörande för att säkerhetsställa att Serviceresor kan fortsätta tillhandahålla sina tjänster och samtidigt vara ett stöd till samhället på ett effektivt sätt."

Förslag till beslut:

att förvaltningen får i uppdrag att genomföra föreslagna digitaliseringsåtgärder inom Serviceresor och ta fram och verkställa "Digitaliseringsplan för serviceresor för åren 2025-2030". Uppdraget om digitalisering Serviceresor är därmed slutrapporterat.

Skäl för beslutet: Förvaltningen har identifierat ett antal digitaliseringsåtgärder som ska effektivisera arbetet och underlätta både för resenärer och handläggare. För år 2024 finns investeringsmedel inom kollektivtrafiknämndens verksamhet men det behöver fattas ett delegationsbeslut om omfördelning för att de ska gå att använda inom Serviceresors verksamhet. Tidigare har det inte funnits någon plan för digitalisering av serviceresor och inte heller har det sökts några investeringsmedel.

Kommande åtgärder:

Investeringsmedel på 1 300 000 kronor för att införa en digital ansökningsprocess för sjukreseersättningar kommer genom delegationsbeslut att omfördelas till Serviceresor för år 2024. Ansökan för investeringsmedel på 1 000 000 kronor gällande en digital ansökningsprocess för färdtjänstansökan för 2025 har sökts och fortsatta medel kommer att sökas enligt digitaliseringsplanen som nämns nedan.

Under hösten 2024 kommer det att tas fram "Digitaliseringsplan för serviceresor för åren 2025-2030".

Fördjupning:

Uppdrag 5

"Utreda möjligheten att sälja reklamutrymme på digitala skärmar i bussar och på hållplatser, i syfte att öka intäkterna."

Förslag till beslut:

att under en testperiod på två år, prova att sälja reklamplats på digitala skärmar inom kollektivtrafiken i Örebro län.

Skäl för beslutet: Förvaltningen har undersökt marknaden för att se om det finns företag som är villiga att åta sig uppdraget och att detta i sin tur genererar relevanta intäkter. Uppdraget består i att bearbeta potentiella kunder och sälja in kortare eller längre perioder av reklam samt att producera materialet som ska publiceras i Länstrafikens upphandlade system för digitala skärmar samt kontinuerligt leverera detta till Länstrafikens kommunikationsavdelning. Slutsatsen är att det finns flera potentiella företag som säljer reklam i digitala kanaler och som därmed kan vara med och ge anbud i en upphandling. Förvaltningen har även värderat den arbetstid som kommer tas i anspråk för kommunikatörerna på Länstrafiken och anser att den är rimlig i relation till den potentiella inkomsten.

Detta skulle innebära att cirka 30% av innehållet på de digitala skärmarna skulle bestå av reklambudskap och 70% av resenärsinformation från Länsstrafiken. Anledningen till att förvaltningen föreslår en lång testperiod på två år är för att se att arbetsinsatsen och kostnaderna är rimliga i relation till intäkterna och att det finns tillräckligt med annonsörer som är villiga att köpa utrymmet. Det tar tid att arbeta upp en ny reklamkanal och förvaltningen anser att två år är en rimlig tidsperiod för att sedan kunna utvärdera eventuell fortsatt annonsförsäljning, samt att se att vi inte drabbas av minskade reklamintäkter i andra reklamkanaler såsom bussbaksidor, fönsterskyltar och hållplatsvitriner.

Kommande åtgärder efter att beslutet är fattat: En direktupphandling är initierad och kommer att startas när upphandlingsenheten har en tillgänglig upphandlare.

Uppdrag 6

”Utreda och visa hur den anropsstyrda närtrafiken kan utvecklas till ett mer dynamiskt utformande i framtiden.”

Förslag till beslut:

att uppdra till förvaltningen Regional utveckling att utreda möjligheterna att genomföra ett pilotprojekt med syftet att synliggöra ledig kapacitet i skolfordon samt

att se över möjligheten till extern finansiering av pilotprojektet.

Skäl för beslutet: Utredningen analyserar hur anropsstyrd kollektivtrafik kan utvecklas i Region Örebro län för att förbättra tillgängligheten, särskilt på landsbygden. Närtrafik, nuvarande system, erbjuder resor utan fasta linjer eller tidtabeller, men har begränsningar i trafiktider och resursåtgång. Målet med utredningen var att skapa en flexibel och dynamisk trafiklösning som kan erbjuda bättre tillgänglighet utan att öka kostnaderna. Utredningen har studerat två åtgärder som kan vara en del i en dynamisk kollektivtrafik.

- synliggöra lediga platser i skolfordon och inom färdtjänsten
- att införa en samåkningsapp

Det finns utmaningar kring att synliggöra lediga platser inom färdtjänst och samåkningsapp.

Rapporten innehåller en omvärldsbevakning med bland annat Lindesberg kommuns testförsök att erbjuda gymnasieungdomar plats på skolbussar,

Blekingetrafikens införande av en samåkningsapp. Vad en kollektivtrafikmyndighet får erbjuda inom området samåkning ligger inom en gråzon. En genomgång vad kollektivtrafikmyndighetens får göra och dess roll studeras i rapporten.

Utredningens slutsats är att avvakta med synliggörande av ledig kapacitet i färdtjänstfordon på grund av ekonomiska skäl och brist på förare och fordon, framför allt inom gällande avtal. Utredningen menar att regionen inte för tillfället ska arbeta med samåkning på grund av roller är oklara, det kan bli kostsamt samt bristande lagstiftning inom mobilitetstjänster som samåkning.

Utredningen föreslår att initiera ett pilotprojekt att synliggöra ledig kapacitet i skolbussar. Antingen att inleda samarbete med Lindesbergs kommun som kommit en bit på väg eller med en annan kommun. Inom ramen för detta bör möjligheter studeras för medfinansiering via EU:s fonder eller regionala tillväxtmedel.

Kommande åtgärder:

Ett nytt uppdrag bör ges till förvaltningen att inleda ett samarbete med en kommun för att synliggöra lediga platser på skolbussar genom att initiera ett pilotprojekt. Det finns ett antal frågeställningar som bör studeras och beslutas inom ramen innan man går vidare vilket med fördel kan göras inom ramen för ett nytt pilotprojekt.

Fördjupning: se bilagd rapport "Dynamisk kollektivtrafik"

